

Dyslexie - učení s SVPU (specifické vývojové poruchy)

Kdo může přidělit diagnózu? Garantem jsou pedagogicko- psychologické poradny, nebo speciálně pedagogická centra. Pokud rodiče přinesou potvrzení z jiného pracoviště, škola je může respektovat pokud jde o toleranci obtíží dítěte. Jiná pracoviště ale nemohou rozhodovat o integraci dítěte a tím o přidělování peněz na opatření spojená s integrací.

SVPU se vyskytují přibližně u 3-4% dětí . Tyto poruchy činí obtíže při osvojování učiva běžnými výukovými metodami, přestože má dítě přiměřenou inteligenci a dostatečně podnětné rodinné prostředí. K nejčastěji se vyskytujícím poruchám náleží:

DYSLEXIE – vývojová porucha projevující se sníženou schopností naučit se číst běžnými výukovými metodami . Má potíže s rychlostí čtení, správností čtení a s porozuměním čtenému textu.

DYSORTOGRAFIE – vývojová porucha pravopisu se specifickými obtížemi, snížená schopnost aplikace dobře osvojených gramatických pravidel v praxi, oslabený jazykový cit

DYSGRAFIE – výrazné obtíže při osvojování psaní- učení se tvarům jednotlivých písmen a nápadná neobratnost grafického projevu , který bývá nečitelný a neuspořádaný.

DYSKALKULIE – porucha schopnosti operovat s číselnými symboly, obtíže s orientací v číselné řadě, záměna pořadí číslic

Je práce s dítětem s SVPU úkolem školy nebo rodičů?

Na tuto otázku existuje jednoduchá odpověď: obou. Škola ve spolupráci s rodinou hledá optimální cesty, jak pomoci dítěti.

Někteří rodiče zneužívají opatření, která směřují k toleranci poruchy. Tvrdí, že dítě s dyslexií nemá číst, dítě s dysortografií nemá psát diktáty,... Tito rodiče si neuvědomují, že čtení a psaní jsou dovednosti potřebné pro život a nelze je získat jinak než stálým cvičením.

Rodiče si naopak stěžují na přepisování cvičení. To by mělo být pouze v případě, pokud je učitel či rodič přesvědčen, že dítě pracovalo nedbale.

Náš školský systém není schopen zajistit nápravu poruch sám a počítá s podporou rodiny. Terapii poruch bývá většinou ve škole věnována dítěti ve skupině/dyslektický kroužek/ jedna hodina týdně. Kromě toho může učitel jazyka zadávat dítěti individuální úkoly v průběhu vyučování. Tato intenzita však nestačí a rodiče by se měli na odstraňování obtíží podílet také. Nalezení optimální cesty lze pouze za předpokladu spolupráce učitel-rodič.

Je u dítěte na 2. stupni ZŠ pozdě na nápravná opatření?

Staré přísloví praví „nikdy není pozdě“. Je sice pravda, že v některých případech přes veškerou snahu všech zúčastněných stran nepřináší individuální péče očekávaná zlepšení a porucha přetrvává. Potom je třeba učit dítě s poruchou žít, hledat aktivity, kde může být úspěšné i bez čtení a učit ho prosazovat své přednosti. I dospělému člověku lze v tomto směru poradit jak překonávat poruch a zároveň s ní žít.

Otázka tolerance a hodnocení

Způsob tolerance samozřejmě záleží na vyučujícím. Učitelé těmto dětem většinou zkracují cvičení nebo jim poskytují více času oproti ostatním. Nehodnotí specifické chyby, které jsou uvedeny ve vyšetření. Tím vycházejí dítěti vstříc a plní pokyny poradny.

Pomalé pracovní tempo ve většině případů nemůžeme příliš ovlivnit, protože je to jedna z charakteristik žáka. Pomalé děti v našem školství, zaměřeném na výkon a časová omezení, většinou trpí. Je však mnoho učitelů, kteří najdou cesty, jak s takovými dětmi pracovat. Jsou však v nevýhodě při kontrolních pracích nadřízených orgánů, v nichž se srovnávají dosažené výsledky tříd bez ohledu na jednotlivé žáky.

Pár rad a doporučení pro děti s dysortografií

Dítě pracuje s gramatickými přehledy, které má neustále po ruce a může do nich nahlížet tak dlouho, pokud si učivo neosvojí /s výjimkou kontrolních diktátů/. Přehledy pomáhají při vybavování gramatických pravidel, kterých má český jazyk mnoho.

Psát doplňovací cvičení s ústním zdůvodňováním jevů.

Pokud rodiče píší s dítětem při domácí přípravě diktát, měli by chybám raději předcházet než je na konci opravovat. Jev zdůvodnit a teprve potom psát.

Cizí jazyk a dyslektik

Který jazyk je pro dyslektika na učení nejsnadnější? Tato otázka je rodiči a učiteli často předkládána. Velmi často se setkáváme s názorem, že by dyslektici, jimž přece dělá potíže i jejich mateřština, výuku cizího jazyka neměli absolvovat.

Pokud ale vycházíme z toho, že dyslektik je intelektově bezproblémové dítě, omezení výuky jazyka, nebo dokonce její znemožnění, bude pro něj profesní bariérou. Znamená to tedy, že pokud výuku jazyka žák neabsolvuje, může se stát, že i přes studijní předpoklady nebude přijat na střední školu.

Mnoho dyslektiků je schopno cizí jazyk s úlevami a tolerancí do jisté míry zvládnout.

Nelze také obecně říci, který jazyk je pro dítě s SPUV na výuku nejvhodnější. Častý je názor, že anglický jazyk je zcela nevhodný, neboť každé slovíčko se žák musí učit dvakrát – jak v písemné, tak výslovnostní podobě. Na druhé straně je anglický jazyk dětem, které pracují s počítačem a jsou již na anglické výrazy zvyklé, bližší.

Ani německý jazyk není jednoduchý. Spousty složenin, přehlasované artikulemy jsou jistě problémem, potíže činí používání členů, nepravidelných sloves a psaní zdvojených hlásek.

O žádném dítěti s SPUV však nelze říci, že by se cizí jazyk nemělo učit.

Individuálním přístupem nás pedagogů a samozřejmě s pomocí a spoluprací rodičů, bez které se neobejdeme lze dosáhnout úspěchů v osvojení si cizího jazyka v rámci možností těchto žáků.